

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Raný novověk

Správné mohou být 1 – 4 odpovědi

1. Období humanismu a renesance se vyznačuje:

- a) obratem k člověku a pozemskému životu
- b) obratem k mystice a bohu
- c) touhou po poznání a všeestranném vzdělání, růstem sebevědomí měšťanstva
- d) návratem k antické kultuře a rozvojem věd

2. Vyber správné pořadí slohů:

- a) barokní, románský, renesanční, gotický
- b) románský, barokní, renesanční, gotický
- c) gotický, renesanční, barokní, románský
- d) románský, gotický, renesanční, barokní

3. Pro renesanční architekturu je typické:

- a) čtvercový či obdélníkový půdorys staveb, okna s římsami, zdobení fasád sgrafity
- b) vysoké štíhlé věžičky, opěrný systém, lomený oblouk, žebrová klenba
- c) rozlehlosť a členitost staveb, bohatá zdobnost, kupole, oblé tvary
- d) mohutné kamenné zdivo, valená či křížové klenba, apsida

4. Autor fresek v Sixtinské kapli ve Vatikáně byl:

- a) Leonardo da Vinci
- b) Rafael Santi
- c) Michelangelo Buonarroti
- d) Dante Alighieri

5. Příčinou velkých zeměpisných objevů byly:

- a) potřeba koření a luxusního zboží z Orientu
- b) hledání kratších obchodních cest na Východ
- c) hledání zdrojů zlata a stříbra
- d) touha poznávat a ovládat nové oblasti

6. Na lodí plujících pod španělskými vlajkami se vydali na zámořské plavby:

- a) Bartolomeo Diaz, Kryštof Kolumbus, Vasco de Balboa
- b) Kryštof Kolumbus, Vasco da Gama, Fernando Magalhaens
- c) Kryštof Kolumbus, Vasco de Balboa, Fernando Magalhaens
- d) Fernando Magalhans, Bartolomeo Diaz, Vasco da Gama

7. Bartolomeo Diaz doplul k Bouřnému mysu (= mysu Dobré naděje) v době, kdy:

- a) v Anglii probíhala **válka růží**
- b) Osmanští Turci právě dobyli **Konstantinopolis**
- c) Uhrám vládl **Matyáš Korvín**
- d) na českém trůně seděl **Jiří z Poděbrad**

8. Srovnej události s příslušnými daty:

a) první plavba Vasco da Gamy	A) 1492
b) první plavba Kryštofa Kolumba	B) 1519 – 1522
c) první plavba kolem světa	C) 1497 – 1498
d) dobytí říše Inků	D) 1531 – 1535

9. Z názorů Martina Luthera:

- a) přijímání pod obojí způsobou i pro laiky (symbol kalich)
- b) osud člověka je předurčen – každý člověk má již předem od Boha určené poslání
- c) odmítá církevní hierarchii, řeholnictví, celibát
- d) připouští možnost použít násilí na cestě k spravedlivému společenskému řádu

10. Pojem protestanti:

- a) byla označena původně menšina luteránských knížat protestujících proti rozhodování o teologických otázkách hlasováním
- b) jsou obecně označováni křesťané, příslušníci nekatolických náboženství
- c) se označují katolíci protestující proti jiným náboženstvím
- d) je označení pro odpůrce křesťanství

11. Augsburgský mír:

- a) pochází z r. 1555
- b) znamenal vítězství císaře Karla V. a katolické protireformace
- c) oficiálně uznává svobodu vyznání s tím, že poddaní se řídí vírou vrchnosti
- d) znamená konec ideje universalismu (=jednoty) Svaté říše římské

12. Luteránství se rozšířilo:

- a) do Španělska, Portugalska, Itálie
- b) do Dánska, Švédska, na Island
- c) do Anglie, Francie, Nizozemí
- d) do českých zemí, Polska, Uher

13. Jan Kalvíн působil:

- a) v Basileji
- b) v Curychu
- c) v Ženevě
- d) v Münsteru

14. Na koncilu v Tridentu:

- a) byla uznána nejvyšší autorita papeže
- b) byla uzavřena dohoda mezi katolíky a protestanty
- c) byly zavedeny biskupské semináře pro výchovu kněží
- d) byl zrušen celibát a zavedeno přijímání pod obojí způsobou

15. Edikt nantský byl vydán r. 1598:

- a) jeho důsledkem byla tzv. Bartolomějská noc
- b) byl vydán z iniciativy Jindřicha IV. Navarrského
- c) zaručoval náboženskou svobodu na celém území Francie
- d) byl vydán v době, kdy Francii vládl rod Valois

16. Anglikánská církev:

- a) byla zavedena za vlády Jindřicha VIII. Tudora v Anglii
- b) po odluce od Říma byl hlavou církve král
- c) rušila církevní hierarchii – úřad biskupů, arcibiskupů
- d) posílila absolutismus v Anglii

17. Anglická královna Alžběta:

- a) vrátila Anglii zpět ke katolické víře
- b) sblížila se se skotskou královnou Marií Stuartovnou
- c) za její vlády získává postupně prvenství na moři Anglie a Nizozemí
- d) byly první pokusy založit anglickou kolonii v Severní Americe

18. Ohrazování označovalo v Anglii:

- a) vymezení pozemku na stavbu manufaktury
- b) způsob diskuse v anglickém parlamentu
- c) zabírání půdy poddaných a svobodných rolníků a přeměna na pastviny pro ovce
- d) rozvoj podnikání anglické „nové šlechty“ na získaných velkostaticích

19. William Shakespeare mohl:

- a) vydávat své dílo tiskem
- b) se setkat s Waltrem Raleghem
- a) se setkat s Ferdinandem Magalhaensem
- b) se setkat s Vilémem Oranžským

20. Říší, „nad níž slunce nezypadá“, bylo v 16. stol. nazýváno:

- a) Německo po šmalkaldské válce
- b) Španělsko za Karla V. Habsburského
- c) Nizozemí po vyhlášení Spojených nizozemských provincií
- d) Anglie za vlády Alžběty Tudorovy

21. K stavovské opozici patřili v období nizozemského odboje proti Španělům:

- a) hrabě Egmont a admirál Hoorn
- b) obrazoborci
- c) vévoda z Alby
- d) Vilém Oranžský

22. Nizozemská revoluce vyvrcholila:

- a) povstáním komunérů
- b) dobytím přístavu Brielle
- c) odtržením jižních provincií od Španělska
- d) Utrechtská unie se prohlásila samostatným státem – Spojenými nizozemskými provinciemi